

קה:

עין משפט
נר מצוה

בית כור פרק שביעי בבא בתרא

מסורת הש"ס

(א) רבי'ל מ"ו (ב) ופ"א,
(ג) כ"א ט"ק: א"ע"א

הגרות הב"ה

(א) רשב"ש ד"ה דהס"ו וכו'
יתמלא שדר בשל בית סבירי
כ"ל ויחית פל נחמק:
(ב) רוב' ד"ה אל' וכו' אלל
הכל מיהר כ"ל ויחית
איכא למימר נחמק: (ג) ד"ה
פרושי וכו' ולא איתמר
בהורא ולא תקסא וכו'
דאמר רב אילר ה"א:

אלא לעולם. הוא דקאמר זו דברי בן גנן היינו משום דלא סבירא ליה תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא ואוליין בחר חזקה כרבנן דאמרי הלך אחר פחות שגלגולות. ודקשיא לך מהא דרב דשמואל דרשאון ראשון קנה דמשמע תפוס לשון אחרון לאו היינו טעמא דהוא דקין אי אפיך ואמר סאה כסלע כור ג' אי מוכר לך דרשאון ראשון קנה משום דמסקפא לן אי תפסינן לשון ראשון או לשון אחרון אוליין בחר חזקה: דהפס. גבי מרחץ טעמא מילי יתלוקו משום דתפוס כל אחד מהני כדאוקימונא (ג) בנא בלמנע הדש והוא דקין לרבנן דאלי' בחר פחות שגלגולות שהמוכר מחזק הוא ויגון שקבל כנר הדמים. הכא נמי גבי דרשאון ראשון קנה היינו טעמא דהוא תפוס דמה תפוס לא מפקינן מיניה ולא משום לשון אחרון דהוא דקין אי

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה והתם טעמא מאי משום דתפוס הכא נמי הא תפוס אמר רב הונא אמרי "בי רב איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא מאי קמ"ל תפוס לשון אחרון הוא אמר רב דרא זימנא דאמר רב אי הואי התם הורה וריבנא כוליה למשכיר (א) אי איתמר הא ולא איתמר הא הורה אמינא מיהדר קא הדר ביה אבל הכא) מזה דתימא פרושי קא מפרש קמ"ל: בתנ"י

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה. הוא מני לשוני דאמרינן לעיל דגבי משכיר איכא למימר מיהדר קא הדר ביה ואיכא למימר פרושי קא מפרש אבל הכא (ב) איכא למימר מיהדר קא הדר ולעולם זו וסבירא ליה אלא אע"ג דשני הכי לעיל לא משמע ליה שיהא כן עיקר הטעם ולא עביד מיניה לעיל אלא לריטוחא בעלמא ועוד כדפירש הקוגטרס דזו משמע דלא סבירא ליה הכי: פרושי קא מפרש. פי' הקוגטרס דהכי קאמר ליה בשנים עשר והוכיח לשנה לפי שאני סבור שהיא פשוטה אבל אם היא מעוברת לאו רובה שמתן לי דינר זה לחדש ולא גרסינן לפי זה אי איתמר כהא ולא איתמר כהיא דעל זה אינו מפרש כלום דאמאי לא שמעינן לההיא דהמשכיר מההיא דאיסתרא אלא הכי גרסינן מהו דתימא פרושי קא

רבינו גרשום

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה. דאוליין בחר לשון אחרון וכו' פשוטי מרחץ לחבירו כ"ב והוכיח לשנה מדינר זה לחדש טעמא מאי אמר שמואל בא בתחלת החדש כלו' למשכיר משום דהמשכיר תפוס דאמאי לא עמד באתר הדין שפירא איתו חזק העיבור והכי נמי להיכא רבא כפוך החדש אמר רב לשכור דהא תפוס השכור שכבר עמד בו החדש כולו והכי כבא באבעה החדש דתפוס האי בו האי יתלוקו והכי נמי להיכא דאמר ליה כור כ"ל סאה כסלע אי מוכר לך משום הכי דאוקימונא דהוא דקין איתמר רב אילר בחר לשון אחרון אבל גבי רישא יתלחיו כלו' רבא לא תפוס כל הבור כסלע ויהיה איתו ליה למיזן כל הבור כשיוא שלם ולא לחצאין: אמר רב הונא אמרי בי רב. משמע רבא להיכא דאמר ליה שכ"ב מרע בעל פה או באשתי הבור לפלוני איסתרא מאה מעי אוליין בחר לשון אחרון ויהיב ליה מאה מעי. אמר רבא ליה מאה מעי איסתרא: יהיב ליה (א) כסלע איסתרא: ודא אמר רב ויבנא חזא. דאמר רבא בחר לשון אחרון דאמר רבא הו"א רבא היכא דשכר מרחץ לחבירו כ"ב והוכיח לישנה מדינר זה לחדש וריבנא ליה דינר זה כוליה למשכיר אפי' בא המשכיר כפוך החדש שפשוט דאוליין בחר לשון אחרון: ודאי התם לעינן מרחץ שפשוט ליה כדכתיב למשכיר דאיל בחר לשון אחרון אבל הכא באמרי רבא דב מרו דתימא ס"ד האי רבא דאמרי ליה מאה מעי לאו כפוס דאוליין בחר לשון אחרון אלא פרושי קאמר כלומר כי הוא איסתרא קאמינא ויהיב לי דינר זה שיהא מעי להכי קאמר סאה מעי קמ"ל ודכתיב הדר אמר מאה מעי איסתרא דאוליין בחר לשון אחרון:

אמר איפכא. והא ליכא למימר דשמואל כבן גנן סבירא ליה דתפוס לשון אחרון כדאמר ראשון ראשון קנה דמשמע תפוס לשון אחרון והאי דאוקי למתני דההיא בנא בלמנע חדש כו' היינו טעמא כדאמרינן לעיל דאיכא למימר מיהדר קמהדר ביה ואיכא למימר פרושי קמפרש אבל היכא דודאי קהדר ביה סבירא ליה תפוס לשון אחרון כבן גנן ליכא למימר הכי דכיון דאמר זו דברי בן גנן משמע דלא סבירא ליה ועוד דכהא לא פליג שמואל עליה דרב דאמר חלוקין עליו חבירי על בן גנן ואשמעינן דההיא משנה דמרחץ רבנן היא ולא מספקא לן אי פרושי מפרש אי לא אלא ודאי מיהדר הדר ביה ומכחיש לשון אחרון את הראשון ואפי' קמני יתלוקו דלא אמרינן תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא ויבין דאשמעינן רב התם גבי מרחץ מיהדר קהדר ביה ולא פרושי קא מפרש שמואל נמי הכי סבירא ליה ועוד דשמואל נמי דמרחץ רבנן היא. ומיהו ליתא הלכתא כרב דאמר בסמוך אי הואי התם הורה וריבנא כוליה למשכיר דתפוס לשון אחרון כבן גנן ולא שמואל דאוקמה בנא בלמנע הדש אלא כרב נחמן דפליג עליהו התם (ב"מ ק:). ואמר קרקע בחוקת בעליה עומדת ואפילו בא כפוף החדש כולו למשכיר שהספק לאו עכשיו נולד שמתחלת החדש נולד והעמד קרקע על חזקה ונמלא שדר (א) על בית של חבירו וזריך להעלות לו שדר ואע"ג דאפיך מיפך ואל' מעיקרא מדינר זה לחדש בשנים עשר והוכיח לשנה קאמר רב נחמן נמי כולו למשכיר דטעמא לאו משום תפוס לשון אחרון הוא אלא ספיקו מספקא ליה כשמואל רביה וספיקא שדי לא תחלתה חדש וקרקע בחוקת בעליה תעמידנו והכי הלכתא דאמרינן בפרק המקבל (ב"מ ק:). והא קיימא לן כרב נחמן דאמר קרקע בחוקת בעליה עומדת התם לאו מלמא דעביד לנאגויי הוא כו'. וגבי מתני' דהכא נמי ליתא הלכתא כבן גנן תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא כשמואל ורב נחמן וקרקע בחוקת בעליה עומדת והלך אחר פחות שגלגולות כרבנן ויד מוכר על העליונה. וגבי כור בשלשים סאה כסלע נמי כיון דמטלטלי נינהו מודי רב נחמן דרשאון ראשון קנה דמשמע תפוס דנקרקע הוא דאמרינן לעולם בחוקת בעליה הראשונים קיימא דקרקע אינה נגולה אלא במטלטלין הלך אחר המוחק משהיה: בפ"ק דסנהדרין (נ"ג ח:). אמרי בי רב (ב"ב א:) הונא והאמר רב הונא אמרי בי רב אלא רב המנונא כלומר כל היכא דאמרינן אמרי בי רב דמשמע תלמידי דרב היינו רב המנונא שהיא תלמידי של רב ואמר ההלכה משנה של רב והכי מוכח לקמן דפרסינן והא אמר רב מרד זימנא: איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא. אמר למכירו ככמה עשה זה אמר ליה איסתרא מאה מעי ונמרתו מאה מעי חייב לו ואם אמר מאה מעי איסתרא חייב לו איסתרא: תפוס לשון אחרון. כבן גנן. איסתרא סלע מדינה והוא חיי דינר שהוא שמיני שפסלע זכרי כדאמרינן בהובל בחוקת לחדש (ב"ב ט:). וחזי דינר תשעים ושש פרוטות שהפרוטא אחד משמונה באיסר' והאי דינר שלש מעות כסף שהוא ו' פונדיונין והפונדיונין שני איסרין הרי שנים עשר איסרין לחזי דינר תן לכל איסר ח' פרוטות הרי תשעים ושש נמלא מאה מעי דהיינו ק' פרוטות יתירי על איסתרא ארבע פרוטות. מעות קסא היינו פרוטות של נחשם והכי מוכח בפרק הזהב (ב"מ מה:). דאמרינן תא שמע הפרוט סלע ממועות מעשר שני ב"ש אומרים בכל הסלע מעות בי' השתא לב"ש לגבי פריטי מחללינן כו' אלא של כסף שיש עשה דינר נקראין מעות כסף: אי הואי הפס. כשנא מעשה לפני ר"ש בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יתלוקו: הוה וריבנא כוליה למשכיר. משום דתפוס לשון אחרון: מהו דתימא. לאו משום דאית ליה תפוס לשון אחרון קאמר וריבנא כוליה למשכיר אלא משום דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא מיהדר הדר ביה כלל אלא נחמין ליעול דינר זה לל חדש והכי ירש שמתא תתעבר השנה ופירש הך שנה דאמרי לך י"ב דינר לשנה לא בשנה מעוברת קא אמינא אלא בשנה פשוטה שגמיע דינר לכל חדש דכל היכא דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא יסתרו הלשונות זו את זו יש לנו לומר דמפרש הוא ואינו חוזר מדבירו והלך ודאי אזיל בחר לשון אחרון דפירוש הוא לראשון. אבל איסתרא מאה מעי שהאיסתרא ל"ו פרוטות וסותינן הלשונות זה את זה והאי דקאמר איסתרא מאה מעי כאליו אמר ל"ו מעות מאה מעות דמי אלא שכן היו רגילין לדבר בקולר לשון לקרות ל"ו פרוטות איסתרא התם קאמר רב הלך אחר המוחק כשמואל ורבנן דפליגי אבן גנן: קמ"ל. רב דבנן גנן סבירא ליה והך דאיסתרא מאה מעי לבסוף איתמר כן נראה בעיני. ובבבא מניעא פרק השואל (ב"מ ק:). הכי גרסינן ליה מהו דתימא פרושי קמפרש קמ"ל ולא גרסינן אי מתחא הוה אמינא פרושי קא מפרש דהא דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ליכא למימר דאמרינן דהך חסר הן ית מדה כחב"ל. וריבנא וק"י ז"ל בבבא מניעא (נ"ד ק:). כך פירש אי מהתם הוה אמינא טעמא דאיסתרא מאה מעי לאו משום דתפוס לשון אחרון אלא דהאי כוליה חד לשון הוא אלא פרושי קמפרש סלע גדול שיהא שיהא שיהא פרוטות וכי אמר ליה מאה מעי איסתרא הכי אמר ליה מאה פרוטות רעות שאין שוות אלא סלע ולא נהירא לי כלל דהא רב לאו דוקא איסתרא נקט דהוא דקין אי איתמר ל"ו פרוטות דליכא למימר פרושי קמפרש כי קאמר אחרי כן מאה פרוטות ועוד אדרבה מתניתין איכא למימר פרושי קמפרש [בשני עינים] דאמרי לעיל וכדפרישית לבסוף. והשתא דסבירא ליה לרב תפוס לשון אחרון צעין לפרושי הא דרב דשמואל דאמרי מרויחו כור בשלשים סאה כסלע ראשון ראשון קנה לרב טעמא משום תפוס לשון אחרון ואי אפיך מיפך לומר סאה כסלע כור בשלשים סאה קנה עד שימשך סאה אחרונה ולשמואל דמסקפא ליה ואוקימונא לדידיה משום דמאי תפוס תפוסין אחרין ראשון ראשון קנה: מתני'

מפרש כו' ובספ ר"ש פי' דפרושי קמפרש קאי אההיא איסתרא מאה מעי כולומר סלע גדול ששנה מאה מעי ופסיר גרים אי איתמר כהא ולא איתמר (א) כהא ולא תקסא לפרשי אמאי לא שמעינן ההיא דאיסתרא מההיא דאמר רב ויילו הואי התם וריבנא כוליה למשכיר דהוה אמינא טעמא דרב לא משום תפוס לשון אחרון אלא משום דקרקע בחוקת בעליה קיימת ואי' לפירוש ר"ש הכי תיסק אדעתין דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ולעולם רב כרבנן דאמרי הלך אחר פחות שגלגולות הא תנן בנא פשוט (לקמן דף קס"ה: וש) כתב וזו מאה דהוה קיימי סלעים עשרין און לו אלא עשרין וזו מאה דהוה קיימין סלעין תלמין און לו אלא מאה אלמא אע"פ שמפרש כהיא אמרינן הלך אחר פחות שגלגולות ויש לומר דשאי ההיא דגט פשוט שרחוקין זה מזה ולא שייך כולי האי פירושי קא מפרש ומתיישב כן פי' הקוגטרס ויתר משום דמעיקרא הקשה הא אמר רב חזא זימנא משמע דפריך אמאי איצטרך ההיא דאיסתרא ומשני דאיצטרך דלא הוה שמעינן ממשכיר דתפוס לשון אחרון דהוה אמינא דפרושי קא מפרש ומיהו כהשואל (ב"מ דף ק: וש ד"ה הוה) יתכן טפי כפרש"י דקאי כההיא דמשכיר ופריך והא אמר רב חזא זימנא הכא גבי איסתרא ולכתי יתקן נראה דפרושי קא מפרש דהנא היינו ממש כההיא דלעיל והכי פירושי אי איתמר כההיא דאיסתרא ולא איתמר כההיא דמשכיר הוה אמינא פרושי קא מפרש ההיא דמשכיר ויהא כולו לשוכר דלא אמרינן תפוס לשון אחרון דלא

שדי לא תחלתה חדש וקרקע בחוקת בעליה תעמידנו והכי הלכתא דאמרינן בפרק המקבל (ב"מ ק:). והא קיימא לן כרב נחמן דאמר קרקע בחוקת בעליה עומדת התם לאו מלמא דעביד לנאגויי הוא כו'. וגבי מתני' דהכא נמי ליתא הלכתא כבן גנן תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא כשמואל ורב נחמן וקרקע בחוקת בעליה עומדת והלך אחר פחות שגלגולות כרבנן ויד מוכר על העליונה. וגבי כור בשלשים סאה כסלע נמי כיון דמטלטלי נינהו מודי רב נחמן דרשאון ראשון קנה דמשמע תפוס דנקרקע הוא דאמרינן לעולם בחוקת בעליה הראשונים קיימא דקרקע אינה נגולה אלא במטלטלין הלך אחר המוחק משהיה: בפ"ק דסנהדרין (נ"ג ח:). אמרי בי רב (ב"ב א:) הונא והאמר רב הונא אמרי בי רב אלא רב המנונא כלומר כל היכא דאמרינן אמרי בי רב דמשמע תלמידי דרב היינו רב המנונא שהיא תלמידי של רב ואמר ההלכה משנה של רב והכי מוכח לקמן דפרסינן והא אמר רב מרד זימנא: איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא. אמר למכירו ככמה עשה זה אמר ליה איסתרא מאה מעי ונמרתו מאה מעי חייב לו ואם אמר מאה מעי איסתרא חייב לו איסתרא: תפוס לשון אחרון. כבן גנן. איסתרא סלע מדינה והוא חיי דינר שהוא שמיני שפסלע זכרי כדאמרינן בהובל בחוקת לחדש (ב"ב ט:). וחזי דינר תשעים ושש פרוטות שהפרוטא אחד משמונה באיסר' והאי דינר שלש מעות כסף שהוא ו' פונדיונין והפונדיונין שני איסרין הרי שנים עשר איסרין לחזי דינר תן לכל איסר ח' פרוטות הרי תשעים ושש נמלא מאה מעי דהיינו ק' פרוטות יתירי על איסתרא ארבע פרוטות. מעות קסא היינו פרוטות של נחשם והכי מוכח בפרק הזהב (ב"מ מה:). דאמרינן תא שמע הפרוט סלע ממועות מעשר שני ב"ש אומרים בכל הסלע מעות בי' השתא לב"ש לגבי פריטי מחללינן כו' אלא של כסף שיש עשה דינר נקראין מעות כסף: אי הואי הפס. כשנא מעשה לפני ר"ש בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יתלוקו: הוה וריבנא כוליה למשכיר. משום דתפוס לשון אחרון: מהו דתימא. לאו משום דאית ליה תפוס לשון אחרון קאמר וריבנא כוליה למשכיר אלא משום דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא מיהדר הדר ביה כלל אלא נחמין ליעול דינר זה לל חדש והכי ירש שמתא תתעבר השנה ופירש הך שנה דאמרי לך י"ב דינר לשנה לא בשנה מעוברת קא אמינא אלא בשנה פשוטה שגמיע דינר לכל חדש דכל היכא דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא יסתרו הלשונות זו את זו יש לנו לומר דמפרש הוא ואינו חוזר מדבירו והלך ודאי אזיל בחר לשון אחרון דפירוש הוא לראשון. אבל איסתרא מאה מעי שהאיסתרא ל"ו פרוטות וסותינן הלשונות זה את זה והאי דקאמר איסתרא מאה מעי כאליו אמר ל"ו מעות מאה מעות דמי אלא שכן היו רגילין לדבר בקולר לשון לקרות ל"ו פרוטות איסתרא התם קאמר רב הלך אחר המוחק כשמואל ורבנן דפליגי אבן גנן: קמ"ל. רב דבנן גנן סבירא ליה והך דאיסתרא מאה מעי לבסוף איתמר כן נראה בעיני. ובבבא מניעא פרק השואל (ב"מ ק:). הכי גרסינן ליה מהו דתימא פרושי קמפרש קמ"ל ולא גרסינן אי מתחא הוה אמינא פרושי קא מפרש דהא דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ליכא למימר דאמרינן דהך חסר הן ית מדה כחב"ל. וריבנא וק"י ז"ל בבבא מניעא (נ"ד ק:). כך פירש אי מהתם הוה אמינא טעמא דאיסתרא מאה מעי לאו משום דתפוס לשון אחרון אלא דהאי כוליה חד לשון הוא אלא פרושי קמפרש סלע גדול שיהא שיהא שיהא פרוטות וכי אמר ליה מאה מעי איסתרא הכי אמר ליה מאה פרוטות רעות שאין שוות אלא סלע ולא נהירא לי כלל דהא רב לאו דוקא איסתרא נקט דהוא דקין אי איתמר ל"ו פרוטות דליכא למימר פרושי קמפרש כי קאמר אחרי כן מאה פרוטות ועוד אדרבה מתניתין איכא למימר פרושי קמפרש [בשני עינים] דאמרי לעיל וכדפרישית לבסוף. והשתא דסבירא ליה לרב תפוס לשון אחרון צעין לפרושי הא דרב דשמואל דאמרי מרויחו כור בשלשים סאה כסלע ראשון ראשון קנה לרב טעמא משום תפוס לשון אחרון ואי אפיך מיפך לומר סאה כסלע כור בשלשים סאה קנה עד שימשך סאה אחרונה ולשמואל דמסקפא ליה ואוקימונא לדידיה משום דמאי תפוס תפוסין אחרין ראשון ראשון קנה: מתני'

שדי לא תחלתה חדש וקרקע בחוקת בעליה תעמידנו והכי הלכתא דאמרינן בפרק המקבל (ב"מ ק:). והא קיימא לן כרב נחמן דאמר קרקע בחוקת בעליה עומדת התם לאו מלמא דעביד לנאגויי הוא כו'. וגבי מתני' דהכא נמי ליתא הלכתא כבן גנן תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא כשמואל ורב נחמן וקרקע בחוקת בעליה עומדת והלך אחר פחות שגלגולות כרבנן ויד מוכר על העליונה. וגבי כור בשלשים סאה כסלע נמי כיון דמטלטלי נינהו מודי רב נחמן דרשאון ראשון קנה דמשמע תפוס דנקרקע הוא דאמרינן לעולם בחוקת בעליה הראשונים קיימא דקרקע אינה נגולה אלא במטלטלין הלך אחר המוחק משהיה: בפ"ק דסנהדרין (נ"ג ח:). אמרי בי רב (ב"ב א:) הונא והאמר רב הונא אמרי בי רב אלא רב המנונא כלומר כל היכא דאמרינן אמרי בי רב דמשמע תלמידי דרב היינו רב המנונא שהיא תלמידי של רב ואמר ההלכה משנה של רב והכי מוכח לקמן דפרסינן והא אמר רב מרד זימנא: איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא. אמר למכירו ככמה עשה זה אמר ליה איסתרא מאה מעי ונמרתו מאה מעי חייב לו ואם אמר מאה מעי איסתרא חייב לו איסתרא: תפוס לשון אחרון. כבן גנן. איסתרא סלע מדינה והוא חיי דינר שהוא שמיני שפסלע זכרי כדאמרינן בהובל בחוקת לחדש (ב"ב ט:). וחזי דינר תשעים ושש פרוטות שהפרוטא אחד משמונה באיסר' והאי דינר שלש מעות כסף שהוא ו' פונדיונין והפונדיונין שני איסרין הרי שנים עשר איסרין לחזי דינר תן לכל איסר ח' פרוטות הרי תשעים ושש נמלא מאה מעי דהיינו ק' פרוטות יתירי על איסתרא ארבע פרוטות. מעות קסא היינו פרוטות של נחשם והכי מוכח בפרק הזהב (ב"מ מה:). דאמרינן תא שמע הפרוט סלע ממועות מעשר שני ב"ש אומרים בכל הסלע מעות בי' השתא לב"ש לגבי פריטי מחללינן כו' אלא של כסף שיש עשה דינר נקראין מעות כסף: אי הואי הפס. כשנא מעשה לפני ר"ש בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יתלוקו: הוה וריבנא כוליה למשכיר. משום דתפוס לשון אחרון: מהו דתימא. לאו משום דאית ליה תפוס לשון אחרון קאמר וריבנא כוליה למשכיר אלא משום דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא מיהדר הדר ביה כלל אלא נחמין ליעול דינר זה לל חדש והכי ירש שמתא תתעבר השנה ופירש הך שנה דאמרי לך י"ב דינר לשנה לא בשנה מעוברת קא אמינא אלא בשנה פשוטה שגמיע דינר לכל חדש דכל היכא דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא יסתרו הלשונות זו את זו יש לנו לומר דמפרש הוא ואינו חוזר מדבירו והלך ודאי אזיל בחר לשון אחרון דפירוש הוא לראשון. אבל איסתרא מאה מעי שהאיסתרא ל"ו פרוטות וסותינן הלשונות זה את זה והאי דקאמר איסתרא מאה מעי כאליו אמר ל"ו מעות מאה מעות דמי אלא שכן היו רגילין לדבר בקולר לשון לקרות ל"ו פרוטות איסתרא התם קאמר רב הלך אחר המוחק כשמואל ורבנן דפליגי אבן גנן: קמ"ל. רב דבנן גנן סבירא ליה והך דאיסתרא מאה מעי לבסוף איתמר כן נראה בעיני. ובבבא מניעא פרק השואל (ב"מ ק:). הכי גרסינן ליה מהו דתימא פרושי קמפרש קמ"ל ולא גרסינן אי מתחא הוה אמינא פרושי קא מפרש דהא דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ליכא למימר דאמרינן דהך חסר הן ית מדה כחב"ל. וריבנא וק"י ז"ל בבבא מניעא (נ"ד ק:). כך פירש אי מהתם הוה אמינא טעמא דאיסתרא מאה מעי לאו משום דתפוס לשון אחרון אלא דהאי כוליה חד לשון הוא אלא פרושי קמפרש סלע גדול שיהא שיהא שיהא פרוטות וכי אמר ליה מאה מעי איסתרא הכי אמר ליה מאה פרוטות רעות שאין שוות אלא סלע ולא נהירא לי כלל דהא רב לאו דוקא איסתרא נקט דהוא דקין אי איתמר ל"ו פרוטות דליכא למימר פרושי קמפרש כי קאמר אחרי כן מאה פרוטות ועוד אדרבה מתניתין איכא למימר פרושי קמפרש [בשני עינים] דאמרי לעיל וכדפרישית לבסוף. והשתא דסבירא ליה לרב תפוס לשון אחרון צעין לפרושי הא דרב דשמואל דאמרי מרויחו כור בשלשים סאה כסלע ראשון ראשון קנה לרב טעמא משום תפוס לשון אחרון ואי אפיך מיפך לומר סאה כסלע כור בשלשים סאה קנה עד שימשך סאה אחרונה ולשמואל דמסקפא ליה ואוקימונא לדידיה משום דמאי תפוס תפוסין אחרין ראשון ראשון קנה: מתני'

(א) ז"ל יתו ליה סלע היינו איסתרא